

## A. Náms hæfniviðmið fyrir samfélagsgreinar í 5.- 7. bekk

### Samfélagsgreinar – NÁMSHÆFNIVIÐMIÐ 5.-7. BEKKUR

	5. bekkur	6. bekkur	7. bekkur
Reynsluheimur	<p>sýnt fram á skilning á mikilvægum gildum, svo sem kærleika, mannhelgi, félagslegu réttlæti. umhyggju fyrir öðrum mönnum og öllu lífi,</p> <p>skýrt tengsl samfélags, náttúru, trúar og lífsviðhorfa fyrr og nú,</p> <p>fylgt ferli orsaka og afleiðinga af gerðum manna og bent á leiðir til úrbóta,</p> <p>gert grein fyrir einkennum og stöðu Íslands í heiminum í ljósi legu og sögu landsins, breytilegrar menningar, trúar og lífsviðhorfa,</p> <p>greint samhengi heimabyggðar við umhverfi, sögu, menningu og félagsstarf,</p> <p>notað mikilvæg hugtök til að fjalla um menningar- og samfélagsmálefni,</p> <p>lýst náttúruferlum. sem hafa áhrif á land og gróður,</p> <p>áttað sig á hvernig loftslag og gróðurfar hafa áhrif á búsetu og lífsskilyrði,</p> <p>lýst með dæmum áhrifum tækni og mannegra athafna á samfélag og umhverfi,</p> <p>gert sér grein fyrir nýtingu og vernd auðlinda og umhverfis, hvernig hver einstaklingur getur lagt sitt af mörkum til verndar,</p>	<p>sýnt fram á skilning á mikilvægum gildum, svo sem kærleika, mannhelgi, félagslegu réttlæti. umhyggju fyrir öðrum mönnum og öllu lífi,</p> <p>skýrt tengsl samfélags, náttúru, trúar og lífsviðhorfa fyrr og nú,</p> <p>fylgt ferli orsaka og afleiðinga af gerðum manna og bent á leiðir til úrbóta,</p> <p>gert grein fyrir einkennum og stöðu Íslands í heiminum í ljósi legu og sögu landsins, breytilegrar menningar, trúar og lífsviðhorfa,</p> <p>greint samhengi heimabyggðar við umhverfi, sögu, menningu og félagsstarf,</p> <p>aflað sér, metið og hagnýtt upplýsingar um menningar- og samfélagsmálefni í margvíslegum gögnum og miðlum.</p> <p>notað mikilvæg hugtök til að fjalla um menningar- og samfélagsmálefni,</p> <p>lýst náttúruferlum. sem hafa áhrif á land og gróður,</p> <p>áttað sig á hvernig loftslag og gróðurfar hafa áhrif á búsetu og lífsskilyrði,</p> <p>lýst með dæmum áhrifum tækni og mannegra athafna á samfélag og umhverfi,</p> <p>gert sér grein fyrir nýtingu og vernd auðlinda og umhverfis, hvernig hver einstaklingur getur lagt sitt af mörkum til verndar,</p> <p>notað kort og gröf til að afla sér upplýsinga,</p>	<p>sýnt fram á skilning á mikilvægum gildum, svo sem kærleika, mannhelgi, félagslegu réttlæti. umhyggju fyrir öðrum mönnum og öllu lífi,</p> <p>skýrt tengsl samfélags, náttúru, trúar og lífsviðhorfa fyrr og nú,</p> <p>fylgt ferli orsaka og afleiðinga af gerðum manna og bent á leiðir til úrbóta,</p> <p>gert grein fyrir einkennum og stöðu Íslands í heiminum í ljósi legu og sögu landsins, breytilegrar menningar, trúar og lífsviðhorfa,</p> <p>greint samhengi heimabyggðar við umhverfi, sögu, menningu og félagsstarf,</p> <p>aflað sér, metið og hagnýtt upplýsingar um menningar- og samfélagsmálefni í margvíslegum gögnum og miðlum.</p> <p>notað mikilvæg hugtök til að fjalla um menningar- og samfélagsmálefni,</p> <p>lýst náttúruferlum. sem hafa áhrif á land og gróður,</p> <p>áttað sig á hvernig loftslag og gróðurfar hafa áhrif á búsetu og lífsskilyrði,</p> <p>lýst með dæmum áhrifum tækni og mannegra athafna á samfélag og umhverfi,</p> <p>gert sér grein fyrir nýtingu og vernd auðlinda og umhverfis, hvernig hver einstaklingur getur lagt sitt af mörkum til verndar,</p> <p>notað kort og gröf til að afla sér upplýsinga,</p> <p>rætt á upplýstan hátt um tímabil, atburði og persónur, sem vísað er til í þjóðfélagsmálefni,</p>

	<p>greint hvernig sagan birtist í textum og munum, hefðum og minningum,</p> <p>rætt viðfangsefni sem snerta trú, lífsviðhorf og siðferði og sett í samhengi við atburði daglegs lífs,</p> <p>gert sér grein fyrir margbreytileika fjölskyldna og margvíslegum hlutverkum innan þeirra,</p> <p>lýst nokkrum einkennum lýðræðislegra samfélagshátta,</p> <p>gert grein fyrir hlutverki nokkurra helstu stofnana samfélagsins,</p>	<p>greint hvernig sagan birtist í textum og munum, hefðum og minningum,</p> <p>rætt viðfangsefni sem snerta trú, lífsviðhorf og siðferði og sett í samhengi við atburði daglegs lífs,</p> <p>borið saman valin trúar- og lífsviðhorf,</p> <p>borið kennsl á trúarlegar vísanir og tjáningu í listum og bókmenntum,</p> <p>ert sér grein fyrir margbreytileika fjölskyldna og margvíslegum hlutverkum innan þeirra,</p> <p>lýst nokkrum einkennum lýðræðislegra samfélagshátta,</p> <p>gert grein fyrir hlutverki nokkurra helstu stofnana samfélagsins,</p> <p>gert grein fyrir hugmyndum um sam hjálp og velferð og framkvæmd hennar í samfélaginu,</p>	<p>metið heimildir og ólík sjónarhorn í umfjöllun um sögu og samtíð,</p> <p>velt fyrir sér ýmsum þáttum sem sagan hefur mótast af, svo sem umhverfi, samfélagsskipulagi og þjóðfélagsshreyfingum,</p> <p>lýst einkennum og þróun íslensks þjóðfélags og tekið dæmi um mikilvæga áhrifaþætti,</p> <p>dregið upp mynd af afmörkuðum efnisþáttum stórrar og smárrar sögu, nálægrar eða fjarlægjar,</p> <p>greint hvernig sagan birtist í textum og munum, hefðum og minningum,</p> <p>lýst margbreytileika helstu trúarbragða og lífsviðhorfa og áhrifum þeirra á líf fólks,</p> <p>rætt viðfangsefni sem snerta trú, lífsviðhorf og siðferði og sett í samhengi við atburði daglegs lífs,</p> <p>gert grein fyrir völdum frásögnum, hefðum, hátíðum, siðum og táknum í kristni og nokkrum helstu trúarbrögðum heims,</p> <p>borið saman valin trúar- og lífsviðhorf,</p> <p>nefnt dæmi um áhrif helgiritra helstu trúarbragða á menningu og samfélag,</p> <p>borið kennsl á trúarlegar vísanir og tjáningu í listum og bókmenntum,</p> <p>gert sér grein fyrir margbreytileika fjölskyldna og margvíslegum hlutverkum innan þeirra,</p> <p>lýst nokkrum einkennum lýðræðislegra samfélagshátta,</p> <p>gert grein fyrir hlutverki nokkurra helstu stofnana samfélagsins,</p> <p>gert grein fyrir hugmyndum um sam hjálp og velferð og framkvæmd hennar í samfélaginu,</p> <p>lýst með dæmum hvernig samfélagsgerð tengist lífi einstaklinga,</p> <p>sýnt fram á skilning á kostnaði eigin neyslu og sé læs á þau áhrif sem ýmis tilboð og auglýsingar hafa á eigin neyslu og á samfélagið,</p>
--	---	--	--

	<p>gert grein fyrir hugmyndum um samhjálp og velferð og framkvæmd hennar í samfélaginu,</p> <p>lýst með dæmum hvernig samfélagsgerð tengist lífi einstaklinga,</p> <p>sýnt fram á skilning á kostnaði eigin neyslu og sé læs á þau áhrif sem ýmis tilboð og auglýsingar hafa á eigin neyslu og á samfélagið,</p> <p>séð gildi slysavarna og viðbragða við slysum í heimahúsum, nærsamfélagi og náttúrunni.</p>	<p>lýst með dæmum hvernig samfélagsgerð tengist lífi einstaklinga,</p> <p>sýnt fram á skilning á kostnaði eigin neyslu og sé læs á þau áhrif sem ýmis tilboð og auglýsingar hafa á eigin neyslu og á samfélagið,</p> <p>séð gildi slysavarna og viðbragða við slysum í heimahúsum, nærsamfélagi og náttúrunni.</p>	<p>séð gildi slysavarna og viðbragða við slysum í heimahúsum, nærsamfélagi og náttúrunni.</p>
<b>Félagsheimur</b>	<p>tekið þátt í lýðræðislegu samstarfi og samræðu,</p> <p>borið kennsl á ólíkan bakgrunn fólks og virt frelsi þess til mismunandi trúar, lífsgilda, skoðana og lífshátta,</p> <p>metið og brugðist við ólíkum skoðunum og upplýsingum á fordómalausán hátt,</p> <p>rökrætt um ólík málefni af samfélagslegum og siðferðilegum toga,</p> <p>tjáð þekkingu sína og viðhorf með fjölbreyttum hætti, einn sér og í samstarfi við aðra,</p> <p>sýnt sanngirni, sjálfstraust og virðingu í samskiptum og samvinnu við aðra,</p> <p>rætt um eigin athafnir og afleiðingar þeirra,</p> <p>rætt reglur í samskiptum fólks og tekið þátt í að setja sameiginlegar leikreglur með öðrum,</p> <p>sýnt samferðafólki sínu tillitssemi og umhyggju.</p>	<p>tekið þátt í lýðræðislegu samstarfi og samræðu,</p> <p>borið kennsl á ólíkan bakgrunn fólks og virt frelsi þess til mismunandi trúar, lífsgilda, skoðana og lífshátta,</p> <p>metið og brugðist við ólíkum skoðunum og upplýsingum á fordómalausán hátt,</p> <p>rökrætt um ólík málefni af samfélagslegum og siðferðilegum toga,</p> <p>tjáð þekkingu sína og viðhorf með fjölbreyttum hætti, einn sér og í samstarfi við aðra,</p> <p>sýnt sanngirni, sjálfstraust og virðingu í samskiptum og samvinnu við aðra,</p> <p>rætt um eigin athafnir og afleiðingar þeirra,</p> <p>rætt reglur í samskiptum fólks og tekið þátt í að setja sameiginlegar leikreglur með öðrum,</p> <p>sýnt samferðafólki sínu tillitssemi og umhyggju.</p>	<p>tekið þátt í lýðræðislegu samstarfi og samræðu,</p> <p>borið kennsl á ólíkan bakgrunn fólks og virt frelsi þess til mismunandi trúar, lífsgilda, skoðana og lífshátta,</p> <p>metið og brugðist við ólíkum skoðunum og upplýsingum á fordómalausán hátt,</p> <p>rökrætt um ólík málefni af samfélagslegum og siðferðilegum toga,</p> <p>tekið þátt í samræðu um stöðu sína sem þátttakandi í samfélaginu, réttindi og skyldur, sýnt ábyrgð í samskiptum og átti sig á réttindum sínum samkvæmt alþjóðasáttmálum,</p> <p>tjáð þekkingu sína og viðhorf með fjölbreyttum hætti, einn sér og í samstarfi við aðra,</p> <p>nefnt dæmi um gildi jafnréttis og mannréttinda í samfélaginu og rætt áhrif staðalimynda, sýnt sanngirni, sjálfstraust og virðingu í samskiptum og samvinnu við aðra,</p> <p>rætt um eigin athafnir og afleiðingar þeirra,</p> <p>rætt reglur í samskiptum fólks og tekið þátt í að setja sameiginlegar leikreglur með öðrum,</p> <p>tekið þátt í samfélagsmálum á ábyrgan hátt,</p> <p>sýnt samferðafólki sínu tillitssemi og umhyggju.</p>

<p>Hugarheimur</p>	<p>lýst sjálfum sér og tekið dæmi um þætti sem hafa áhrif á sjálfsmynd hans, svo sem úr nærsamfélagi, umhverfi og menningu,</p> <p>áttað sig á ólíkum kynhlutverkum á nokkrum sviðum og hvernig þau mótast og breytast,</p> <p>gert sér grein fyrir eigin styrkleikum og veikleikum,</p> <p>lýst margvíslegum tilfinningum og áttað sig á, áhrifum þeirra á hugsun og hegðun,</p> <p>tileinkað sér heilbrigða og holla lífshætti,</p> <p>sett sig í spor fólks með ólíkan bakgrunn á völdum stöðum og tímum,</p>	<p>lýst sjálfum sér og tekið dæmi um þætti sem hafa áhrif á sjálfsmynd hans, svo sem úr nærsamfélagi, umhverfi og menningu,</p> <p>lýst með dæmum gildi jákvæðra lífsviðhorfa, dygða og gildismats fyrir eigin sjálfsvitund,</p> <p>áttað sig á ólíkum kynhlutverkum á nokkrum sviðum og hvernig þau mótast og breytast,</p> <p>gert sér grein fyrir eigin styrkleikum og veikleikum,</p> <p>lýst margvíslegum tilfinningum og áttað sig á, áhrifum þeirra á hugsun og hegðun,</p> <p>tileinkað sér heilbrigða og holla lífshætti,</p> <p>sett sig í spor fólks með ólíkan bakgrunn á völdum stöðum og tímum,</p>	<p>lýst sjálfum sér og tekið dæmi um þætti sem hafa áhrif á sjálfsmynd hans, svo sem úr nærsamfélagi, umhverfi og menningu,</p> <p>lýst með dæmum gildi jákvæðra lífsviðhorfa, dygða og gildismats fyrir eigin sjálfsvitund,</p> <p>áttað sig á ólíkum kynhlutverkum á nokkrum sviðum og hvernig þau mótast og breytast,</p> <p>gert sér grein fyrir eigin styrkleikum og veikleikum,</p> <p>vegið og metið áhrif fyrirmynda og staðalmynda, hvernig vinna megi með þau á sjálfstæðan og uppbyggjandi hátt,</p> <p>lýst margvíslegum tilfinningum og áttað sig á, áhrifum þeirra á hugsun og hegðun,</p> <p>tileinkað sér heilbrigða og holla lífshætti,</p> <p>metið jákvæð og neikvæð áhrif ýmissa áreita í umhverfinu á líf hans og tekið gagnrýna afstöðu til þeirra,</p> <p>gert sér grein fyrir jafngildi sínu og annarra manna og rætt þýðingu þess,</p> <p>sett sig í spor fólks með ólíkan bakgrunn á völdum stöðum og tímum,</p> <p>sett sér markmið og gert áætlanir við fjölbreytt viðfangsefni.</p>
--------------------	--	---	--

## B. Lýsingar námsgreina innan námssviðsins samfélagsgreinar 5.- 7. bekk

### 5. bekkur

Námsgreinar	Námsþættir	Námsgögn	Námstilhögun
Reynsluheimur Félagsheimur Hugarheimur	Landafræði Íslands: að nemendur læri um myndun Íslands. Að nemendur þekki á Íslandskorti nöfn og legu landsfjórðunganna, stærstu þéttbýlisstaða, helstu ár, jökla, firði, flóa og fjöll. Landnám Íslands: að nemendur kynnist uppruna landnámsmanna og lífsháttum þeirra. Að nemendur kynnist upphafi íslensks samfélags. Að nemendur átti sig á sögu Evrópu frá Rómverjum fram til víkingaaldar	Ísland, veröld til að njóta, lesbók og verkefnabók. Landabréfabók, sem nemendur fá gefins frá Snælandsskóla.	Lestur, umræður, einstaklings- og hópvinna, verkefnavinna, myndræn og leikræn útfærsla.
Reynsluheimur Félagsheimur Hugarheimur	Landnám Íslands: að nemendur kynnist uppruna landnámsmanna og lífsháttum þeirra. Að nemendur kynnist upphafi íslensks samfélags. Að nemendur átti sig á sögu Evrópu frá Rómverjum fram til víkingaaldar	Frá Róm til Þingvalla. Ýmis verkefni af netinu og frá kennara.	Lestur, umræður, einstaklings- og hópvinna, verkefnavinna, myndræn og leikræn útfærsla.
Reynsluheimur Félagsheimur Hugarheimur	Nemendur öðlist þekkingu á uppruna, sögu og útbreiðslu kristinnar trúar og Islam; þekki valda þætti kristni og Islam s.s. guðshús, helgistaði, helgirit, tákn, hátíðir, siði og fleira; fáist við siðræn viðfangsefni sem tengjast sáttfýsi, samskiptum og fyrirgefningu.	Kristin fræði - Brauð lífsins. Islam- að lúta vilja Guðs.	Lestur, umræður, einstaklings- og hópvinna, verkefnavinna, myndræn og leikræn útfærsla.

Reynsluheimur Félagsheimur Hugarheimur	Stefnt er að því að nemendur þekki einkunnarorð skólans: viska, virðing, víðsýni og vinsemd; geri sér grein fyrir hvað er átt við með jafnrétti; öðlist aukna færni í samskiptum og þrói með sér virðingu gagnvart sjálfum sér og öðrum; öðlist betri sjálfsþekkingu og sjálfsöryggi; læri samskiptareglur í umferðinni; geti gert sér grein fyrir jákvæðum og neikvæðum tilfinningum og hvaða áhrif þær hafa á líðan; fái þjálfun í að tjá hugsanir sínar og skoðanir frammi fyrir hópi og þjálfist í að færa rök fyrir máli sínu; virði og átti sig á tilgangi leikreglna í mannlegum samskiptum.	Ég er bara ég, www.umferd.is, myndbönd og annað efni frá kennara.	Kennslan byggist á umræðum kennara og nemenda, bekkjarfundum, hlutverkaleikjum og verkefnavinnu. Lífsleiknin fléttast inn í allar námsgreinar og því eru ýmis mál er upp koma hverju sinni tekin fyrir strax.
--	---	---	---

## 6. bekkur

Námsgreinar	Námsþættir	Námsgögn	Námstilhögun
Reynsluheimur Félagsheimur Hugarheimur	Íslandssaga: frá landnámi til loka miðalda. Áhersla er lögð á að setja efni í samhengi við erlenda atburði þegar við á. Tengsl Ísland við önnur Evrópulönd í sögunni kynnt fyrir nemendum. Sturlungaöld, kristnitakan og ýmsir sögulegir atburðir.	Sögueyjan 1, Snorri Sturluson og ýmis önnur gögn.	Lestur, verkefna- og hópvinna
Reynsluheimur Félagsheimur Hugarheimur	Landafræði: Norðurlönd, landshættir og veðurfar, atvinnuvegir og náttúruauðlindir, stjórnarfar, tungumál, höfuðborgir,	Norðurlönd, kortabækur og ýmis önnur gögn.	Lestur, verkefna- og hópvinna

	sérstaða hvers lands ásamt fróðleiksmolum sem tengjast menningu þeirra.		
Reynsluheimur Félagsheimur Hugarheimur	Helstu þættir í kristinni trú og Hindúatrú teknir fyrir og bornir saman s.s. helgirit, bænahús, fjölskyldulíf, hátíðir og fleira. Farið yfir hvað er líkt og hvað ólíkt með þessum trúarhópum.	Kristin fræði Hindúatrú – guð í mörgum myndum	
Reynsluheimur Félagsheimur Hugarheimur	Stefnt er að því að nemendur þekki einkunnarorð skólans: viska, virðing, víðsýni og vinsemd; auki sjálfsvirðingu sína og velji heilbrigða lífshætti; geti nýtt sér upplýsingar úr fjölmiðlum og öðrum miðlum um daglegt líf og nauðsynjar; virði og átti sig á tilgangi leikreglna í mannlegum samskiptum; geti komið sér saman um leikreglur þar sem jafnréttis er gætt; kunni samskiptareglur í umferðinni; geti gert sér grein fyrir jákvæðum og neikvæðum tilfinningum og hvaða áhrif þær hafa á líðan; fái þjálfun í að tjá hugsanir sínar og skoðanir frammi fyrir bekknum og þjálfist í að færa rök fyrir máli sínu.		Kennslan byggist á umræðum kennara og nemenda, bekkjarfundum, hlutverkaleikjum og verkefnavinnu.

## 7. bekkur

Námsgreinar	Námsþættir	Námsgögn	Námstilhögun
Reynsluheimur Félagsheimur Hugarheimur	Íslandssaga 1300 – 1800. Nemendur kynnist breyttum þjóðfélagsháttum þegar nær dregur í tíma. Ýmsir atburðir á tímabilinu eins og t.d. siðaskiptin, konungsvaldið styrkist, menning nýaldar, bændasamfélagið, Reykjavík sem höfuðstaður og upphaf sjálfstæðisbaráttunnar.	Sögueyjan 2 og ýmsar bækur af bókasafni, gögn af veraldarvefnum og ýmislegt ítarefni.	Innlagnir, umræður, hópvinna, einstaklingsvinna.
Reynsluheimur Félagsheimur Hugarheimur	Landafræði Evrópu. Nemendur kynnist ýmsum Evrópulöndum og sérkennum þeirra.	Evrópa (lesbók og vinnubók), kort, kvikmyndir, ýmsar bækur af bókasafni ,veraldarvefurinn og ýmislegt ítarefni.	Innlagnir, umræður, hópvinna, einstaklingsvinna.
Reynsluheimur Félagsheimur Hugarheimur	Trúarbragðafræði. Valdir þættir nokkurra trúarbragða heimsins, einkum guðshús, helgistaði, helgirit, tákn, hátíðir, siðir og fleira.	Búddhatrú-leiðin til Nirvana, Gyðingdómur-sáttmáli þjóðar og ýmsar bækur af bókasafni, gögn af veraldarvefnum og ýmislegt ítarefni.	Innlagnir, umræður, hópvinna, einstaklingsvinna.
Reynsluheimur Félagsheimur Hugarheimur	Að nemendur þekki einkunnarorð skólans: viska, virðing, víðsýni og vinsemd. Að nemendur þroski með sér jákvæða, félagslega hegðun svo sem sjálfsstjórn, ábyrgð, dómgreind og hæfileika til að umgangast aðra. Að nemendur þroski með sér sterka ábyrgðartilfinningu gagnvart fjölskyldu sinni, skólanum, vinum og nánasta umhverfi. Að nemendur temji sér heilbrigða lífshætti og reglusemi og fræðist um skaðsemi tóbaks og annarra vímuefna. Að nemendur kunni		Kennslan byggist á umræðum kennara og nemenda, bekkjarfundum, hlutverkaleikjum og verkefnavinnu.

	<p>samskiptareglur í umferðinni. Að nemendur kynnist skyndihjálpi í samvinnu við Rauða krossinn og hvernig á að bregðast við aðstæðum sem krefjast hennar. Að nemendur átti sig á gildi þess að leggja sitt af mörkum til mannúðarmála. Að nemendur geri sér grein fyrir að mannréttindi eigi að tryggja jafnan rétt allra. Að nemendur læri námstækni og setningu markmiða í samvinnu við námsráðgjafa. Að nemendur fái fræðslu um umhirðu líkamans og kynþroskann.</p>		
--	--	--	--

### C. A-D matskvarðalýsingar fyrir námshæfniviðmið í íslensku í 5.-7. bekk

BEKKIR	A	B	C	D
5. bekkur				

BEKKIR	A	B	C	D
6. bekkur				

BEKKIR	A	B	C	D
7. bekkur				